

LAUSUNTO

Lausunnon saaja: Keski-Suomen Hyvinvointialue / Aluehallitus

Lausunnon tekijä: Hyvinvoinnin kuntaverkosto Keski-Suomessa

Olemme kokoontuneet 18.11.2025 Hyvinvoinnin kuntaverkoston tapaamiseen ja haluamme tuoda esille ajatuksiamme:

Luottamuksen rakentaminen

- Hyvinvointialueen toiminnan legitimitetti ja pitkäjänteinen menestys riippuvat kuntien ja asukkaiden luottamuksesta.
- Avoimuutta strategian ja talouden päivityksessä: säännöllinen ja konkreettinen vuoropuhelu (esim. kuulemistilaisuudet, työpajat, foorumit) kuntapäättäjien, asukkaiden ja sidosryhmien kanssa.

Yhteisen strategisen suunnan vahvistaminen

- Kuntien strategiat (esim. kunnan hyvinvointisuunnitelmat) tulee linjata tiiviisti hyvinvointialueen strategian kanssa. Tämä luo synergiaa ja ehkäisee päällekkäisyyksiä.
- Yhteiset seurantamallit: ehdotetaan indikaattoreita (mm. hyvinvointi-, terveys- ja talousmittarit), joita sekä hyvinvointialue että kunnat seuraavat yhteistyössä.

Talouden rehellinen kohtaaminen + kestävät ratkaisut

- Talouden paineet (alijäämä, sopeutukset) eivät saa johtaa vain palvelujen leikkauksiin, vaan uudistuksiin, jotka vahvistavat ennaltaehkäisyä ja vaikuttavuutta (strategian painopisteet).
- Investointeja ennaltaehkäiseviin, digitaalisiin ja monialaisiin palveluihin: ne voivat pitkällä aikavälillä pienentää kustannuksia ja parantaa palvelun saavutettavuutta.

Henkilöstön roolin ja hyvinvoinnin korostaminen

- Henkilöstön hyvinvoinnin merkitys strateginen menestystekijä (strategiassa korostettu).
- Päättäjien tulee huomioida sopeutustoimissa myös inhimilliset vaikutukset: yt-neuvottelut ja henkilöstövähennykset tulee tehdä siten, että potilasturvallisuus ja palveluiden laatu säilyvät.

- Johtajuus- ja hallintokulttuurin kehittäminen: esimerkiksi päätöksenteon läpinäkyvyys, dialoginen johtaminen ja osallistava kehittäminen voivat vahvistaa henkilöstön sitoutumista.

Kumppanuudet ja yhteistyön syventäminen

- Yliopistoyhteistyön potentiaalin kehittäminen.
- Monitahoisten yhteistyöelimien perustaminen (verkostojen) kuntien, järjestöjen, hyvinvointialueen ja asukkaiden välillä, esimerkiksi kulttuurihyvinvoinnin työryhmä (kuten hytetutkan ideassa).
- Palveluverkon (palvelupisteet, digipalvelut) uudistamisen yhteydessä kunnat ja hyvinvointialue tekevät tiivistä yhteistyötä: päätöksistä ei saa tehdä irrallisesti.

Asukasosallistuminen ja vaikuttaminen

- Onko asukkaiden kokemus ja palautteet sisällytetty tiedonkeruuseen ja päätöksentekoon ("vakaa tietopohja" strategiassa)?
- Asukasvälitteisten vaikuttamisverkostojen luominen: esimerkiksi asukasraateja, hyvinvointineuvoja tai -lähettiläitä, jotka tuovat kuntalaisten ääntä suoraan hyvinvointialueelle.

Kuntien erityispiirteet tulee huomioida palveluiden suunnittelussa

- Alueen monimuotoisuus edellyttää joustavia ja paikallisiin tarpeisiin vastaavia ratkaisuja.
- Hyvinvointialueen ja kuntien yhdessä toteuttamissa kuntakorteissa on tärkeää nostaa esille yhteisen indikaattoritiedon lisäksi kuntien erityispiirteet
- Yhteistyö kuntien ja hyvinvointialueen välillä korostuu, jotta resurssit voidaan kohdentaa viisaasti ja palveluiden vaikuttavuutta voidaan parantaa koko alueella.

Hyte-neuvottelujen kehittäminen

- Hyte-neuvottelujen kehittäminen vaatii edelleen toimijoiden välisen roolituksen selkiyttämistä ja keskustelua kuntalaisten tarpeista.
- On tärkeää, että neuvottelut ovat joustavia ja mukaan ottavia, jotta voidaan nostaa esille paikallistuntemus ja -ilmiöt.

Viestintä

- Toivomme yleisen tiedottamisen lisäksi kuntaan kohdistuvaa paikallista tiedottamista (esim. Seniorihyvinvointineuvolan tiedot saattavat olla vain ovenssa olevalla lapulla tai rokotustiedot).

Lausunnon tekijät Keski-Suomen Hyvinvoinnin kuntaverkosto:

Mari Sivill, Uurainen

Sami Jylhä, Multia & Petäjävesi

Tiina Riihinen, Jämsä

Tino Kohonen, Keuruu

Johanna Pitkälä, Muurame

Anu Kaasalainen, Laukaa

Heli Lehtinen, Konnevesi

Johanna Pajunen, Joutsa

Vuokko Lehtonen, Luhanka

Riikka Uurtio, Muurame

Elsi Paananen, Pihtipudas

Pauliina Koivisto, Viitasaari

Satu Korhonen, Toivakka

Miikka Laihonen, Hankasalmi

Päivi Kivelä, Äänekoski